

Foilsíú iarratais ar ainm a chlárú de bhun Airteagal 50(2)(a) de Rialachán (AE) Uimh. 1151/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le scéimeanna cáilíochta do tháirgí talmhaíochta agus do bhia-earraí

(2023/C 290/07)

Lena fhoilsíú seo, tugtar an ceart chun cur i gcoinne an iarratais de bhun Airteagal 5 1 de Rialachán (AE) Uimh. 1151/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹⁾ laistigh de 3 mhí ó dháta an fhoilsithe seo.

DOICIMÉAD AONAIR

‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’

Uimh. AE: PGI-CY-02872

Arna chur isteach an 21.10.2022

1. Ainm nó ainmneacha [ATFC nó TGFC]

‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’

2. Ballstát nó Tríú Tír

an Chipir

3. Tuairisc ar an táirge talmhaíochta nó ar an mbia-earra

3.1. An cineál táirge

Aicme 1.3. Cáiseanna

3.2. Tuairisc ar an táirge lena mbaineann an t-ainm in (1)

Cáis bhán leathchrua atá idir bog agus leathchrua is ea ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ agus déantar í as bainne gabhar úr teaschóireáilte, as binid (seachas binid muice) agus as salann.

Déantar ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ a aibiú i meadhg saille ar feadh daichead (40) lá ar a laghad ó thráth an táirgthe nó go mbíonn sé réidh le hiithe. Cuirtear ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ ar an margadh i bpacáistíocht thrédhearcach, agus bíonn go leor píosaí de tumtha i meadhg saille i ngach pacáiste. Tá na píosaí neamhrialta i gcruith agus meáchan gach píosa idir thart ar 20 g agus 80 g.

Saintréithe ceimiceacha

Saill in ábhar tirim: 43 % ar a laghad

Cion taise: nach mó ná 56 %

Salann: nach mó ná 4,5 %

Saintréithe orgánaileipteacha

Idir bog agus leathchrua atá uigeacht ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’, tá sí grabhógach go maith agus bíonn poill shaintréitheacha ann dar méideanna agus cruthanna éagsúla. Tá blas géar úr air agus boladh líomóide agus beagán goirt air.

3.3. Beatha (i gcás táirgí de thionscnamh ainmhíoch amháin) agus amhábhair (i gcás táirgí próiseáilte amháin)

—

(¹) IO L 343, 14.12.2012, lch. 1.

3.4. *Céimeanna sonracha sa táirgeadh nach mór dóibh tarlú sa limistéar geografach sainithe*

Tarlaíonn na céimeanna go léir sa táirgeadh ó sheachadadh an bhainne go haibiú na cáise sa limistéar geografach sainithe.

3.5. *Sainrialacha maidir le slisniú, grátáil, pacáistiú, etc. an táirge dá dtagraíonn an t-ainm cláraithe*

Déantar ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ a phacáistiú i bpacáistíocht thrédhearcach, agus bíonn go leor píosaí de i ngach pacáiste.

Ionas go gcoinneoidh ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ a chruth neamhrialta agus a uigeacht ghrabhógach, ní mór é a phacáistiú laistigh den limistéar sainithe, toisc go bhféadfadh iompar agus pacáistiú lasmuigh den limistéar sin cur leis an riosca go n-athraítear na saintréithe sonracha sin. Cinntítear inrianaitheacht níos fearr freisin ach an pacáistiú a dhéanamh laistigh den limistéar sainithe.

3.6. *Sainrialacha maidir le lipéadú an táirge dá dtagraíonn an t-ainm cláraithe*

—

4. **Sainmhíniú achomair ar an limistéar geografach**

Tá an limistéar geografach sainithe línithe ag teorainneacha riaracháin phobail Kato Pyrgos Tillirias, Pigenia, Pachyammos, Pano Pyrgos Tillirias agus Mosfil. Tá na pobail lonnaithe in Tilliria, an Chipir.

5. **Nasc leis an limistéar geografach**

Is iad saintréithe fisiciúla agus orgánaileipteacha an táirge na forais le hiarratas a dhéanamh ar chhlárú an ainm ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ mar TGFC, agus is toradh iad den chuid is mó ar an bpróiseas táirgthe agus ar an saineolas a d’fhorbair na táirgeoirí sa limistéar sainithe. Mar gheall ar na saintréithe sonracha seo, go háirithe a chruth, tá cáil ar an táirge atá nasctha go dlúth leis an limistéar táirgthe sainithe.

Mar gheall ar chruth sainiúil na smután ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’, a ndath bán íon agus na poill neamhrialta atá ar an taobh istigh díobh, rud a chuireann cuma gharbh orthu, amhail clocha atá sleamhain de bharr caithimh ó ghníomhú uisce na farraige, tá dealramh acu leis na púróga móra bána a fhaightear le hais na farraige. Is ó na saintréithe sonracha sin a fuair an táirge a ainm agus is é an uimhir uatha den ainmfhocal a úsáidtear toisc gur mó an dealramh atá ag na smutáin cáise le púróga trá agus iad pacáilte le chéile.

Le chéile, cabhraíonn na teicnící a liostaítear thíos le saintréithe fisiciúla agus orgánaileipteacha ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ a chinneadh, saintréithe a luaitear thuas, is é sin an dath bán agus an cruth atá cosúil le púróg le poill neamhrialta, agus uigeacht atá idir bog agus leathchrua.

- An úsáid eisiach a bhaintear as bainne gabhar, rud a fhágann go bhfuil an cháis níos gile ná cáiseanna eile ina bhfuil cion níos airde cineálacha éagsúla bainne.
- Na gruthanna a ghearradh ina mbabhtaí agus ansin i bpíosaí níos lú, iad a chur i gcoimeádáin éadomhain agus iad a fhágáil le suí i meadhg saille ar feadh 48 uair an chloig. Nuair a chuirtear na píosaí grutha sna coimeádáin, déantar dícheall a chinntiú nach bhfuil siad pacáilte rótheann, rud a d’athródh a gcruth. Tá an próiseas iomlán seo tábhachtach toisc go n-ionsúnn smutáin an ghrutha an meadhg saille agus séideann siad amach, agus is é sin an chaoi a bhfaigheann ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας Halitzia Tillirias’ a chruth púróige.
- Na gruthanna a aistriú go dtí ‘talari’ [cineál ciseáin], croitear iad go cúramach agus brúitear iad go héadrom, dá bharr sin bíonn foirmiú meicniúil poill laistigh den ghruth agus, dá réir sin sa táirge deiridh.
- An t-aibiú a dhéanamh i meadhg saille, tréimhse a dtarlaíonn próisis mhicribhitheolaíocha lena linn ar cuidiú iad le cruth cruinn neamhrialta agus dromchla garbh an táirge a chinneadh, rud a chuirfeadh púróga i gcuimhne duit atá sleamhain de bharr caithimh ó uisce na farraige.
- Próiseas nádúrtha an phróitéilísis, próiseas atá tábhachtach maidir le cáiseanna bána a aibiú i meadhg saille agus ar cuidiú iad le huigeacht leathchrua a thabhairt dóibh.

Bhí cur síos ar thréithe ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ i dtaighde eolaíoch a rinneadh le déanaí freisin, agus ar a chosúlacht le púrógá ar an trá agus ar a nasc leis an limistéar geografach sainithe ina luaitear gur ‘cáis bhioraithe bhán thraidisiúnta í Halitzia a mhonaraítear i leithinis iargúlta Tilliria in Iarthuaisceart na Cipire ó bhainne gabhar i gcainníochtaí beaga ar leibhéal na feirme’ agus ‘faightear ainm na cáise óna cruth a chuireann cloch bheag bhán nó púróg i gcuimhne do dhuine’ (Photis Papademas et al. (2019), ‘Conventional and omics approaches shed light on Halitzia cheese, a long-forgotten white-brined cheese from Cyprus’, *International Dairy Journal* 98 p. 72-83).

An cheird a bhaineann le Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias a dhéanamh, is dócha gur daoine a tháinig mar choncairí i ndeireadh an 16ú haois a chuir ar aghaidh chuig áitritheoirí an cheantair í. Cé go raibh táirgeadh ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ teorantaa don limistéar sainithe den chuid is mó, le blianta beaga anuas tá an-tóir ar an táirge ar fud an oileáin.

Cuirtear saineolas maidir le ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ a tháirgeadh ar aghaidh ó ghlúin go chéile, agus go dtí an lá atá inniu ann déantar é a tháirgeadh i dtionscail bheaga tí nó i dtithe áitritheoirí Tilliria. Tarraingíodh an chuid airde ar Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ le déanaí sa phreas agus ar líne. Ina theannta sin, tá an t-ainm ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ ar fáil i bhfoclóirí chanúint Chipir agus i bhfoilseacháin ina gcuirtear bia na Cipire chun cinn, amhail *Gastronomical Map of Cyprus* [Léarscáil Ghastranómach na Cipire]. Tugann sonraí bibleagrafacha le fios gur ó mheascán de bhainne gabhar agus caorach a dhéantaí an táirge go traidisiúnta, ach le blianta beaga anuas agus go háirithe i gceantar Tilliria, tá úsáid bainne gabhar amháin tar éis teacht chun cinn mar chleachtas.

Ó 2016 i leith, tá traidisiún déanta d’fhéile Fig agus Halitzi i gceantar Tilliria, agus ag Gradaim Itheacháin na Cipire 2020 bhuaigh ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ táirge Cipireach na bliaina. Chomh maith leis sin, tá ‘Χαλιτζια Τηλλυρίας / Halitzia Tillirias’ i measc na dtáirgí ar bronnadh lipéad cáilíochta ‘Taste Cyprus Delightful Journeys’ air agus lipéad an ‘Cyprus Breakfast’ orthu, agus tá sé le feiceáil freisin ar bhiachláir bialainne na Cipire.

Tagairt foilseacháin na sonraíochta

<http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/82B33F7D83ABF5A8C225879C00346BA5?OpenDocument>
